

Sygn. akt II CSK 90/17

POSTANOWIENIE

Dnia 9 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa J.P.
przeciwko R.P. i J.P.
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 sierpnia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 24 czerwca 2016 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego,**
- 3) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w P. na rzecz adwokata K.D. kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach

przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, iż wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151). Nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w danej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2015 r., I CSK 976/14, nie publ.).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia tych wymagań. Zdaniem skarżącej w niniejszej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w postaci konieczności odpowiedzi na pytanie, czy przeprowadzenie przez Sąd drugiej instancji postępowania dowodowego w znacznej części, tj. w części dotyczącej wszystkich wniosków dowodowych zgłoszonych przez pozwanych, a nierozpoznanych przez Sąd pierwszej instancji, dokonanie ich oceny i na ich podstawie zmiana ustaleń Sądu pierwszej instancji, stanowi naruszenie art. 176 Konstytucji RP w zw. z art. 386 § 4 k.p.c. poprzez pozbawienie skarżącej prawa do kontroli instancyjnej orzeczeń.

Kwestia dotycząca zakresu procedowania sądu drugiej instancji i podstaw wydania przez ten sąd orzeczenia kasatoryjnego była już przedmiotem wyjaśnień

Sądu Najwyższego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, że w przyjętym w kodeksie postępowania cywilnego systemie apelacji pełnej postępowanie apelacyjne ma charakter rozpoznawczy, sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji ograniczone zostało do sytuacji wyjątkowych, tj. stwierdzenia nieważności postępowania (art. 386 § 2 k.p.c.), nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy oraz konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 k.p.c.). Wyjaśniono, że sąd drugiej instancji ma obowiązek dostrzeżone niedostatki materiału dowodowego uzupełnić we własnym zakresie (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003, nr 3, poz. 36; z dnia 23 września 1998 r., II CKN 895/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 22; z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 22 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 19 grudnia 2012 r., II CZ 141/12, Monitor Prawniczy 2013, nr 15, s. 815). Wielokrotnie również wyjaśniano, iż nierozpoznanie istoty sprawy, nie jest równoznaczne z niedokładnościami postępowania, polegającymi na tym, że sąd pierwszej instancji, nie wziął pod rozwagę wszystkich dowodów, które mogły służyć do należytego rozpoznania sprawy lub nie wyjaśnił wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2015 r., V CZ 16/15, nie publ. oraz z dnia 26 czerwca 2015 r., I CZ 45/15, nie publ. i orzeczenia w nich przywołane). Taki sposób procedowania nie narusza konstytucyjnej zasady dwuinstancyjności postępowania sądowego (por. m.in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7 - 8, poz. 124, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2017 r., II UZ 14/17, nie publ. i z dnia 6 kwietnia 2017 r., IV CZ 139/16, nie publ.). Nie zachodzi zatem potrzeba kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym przedmiocie.

Natomiast postulowane przez skarżącą uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji z powodu konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w znacznej części zostało wprost wykluczone przez ustawodawcę ustawą z dnia 24 maja 2000 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego,

ustawie o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, oraz ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2000 r., Nr 48, poz. 554), która w art. 1 pkt 19 znowelizowała art. 386 § 4 k.p.c., który uprzednio przewidywał taką możliwość.

Ubocznie zauważenia wymaga, że podstawy skargi odwołują się wprost do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. co w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalne (398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. mając na uwadze, że dzięki darowiźnie powódki pozwani mają zaspokojone potrzeby mieszkaniowe w oparciu o stabilny tytuł prawny oraz stwierdzony przez Sąd Okręgowy obustronny charakter konfliktu, który był podstawą wytoczenia powództwa.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej orzeczono na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 6 i § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016, poz. 1714).